

8 (Åben) Udsatteråd i Region Østdanmark

Forberedende Regionsråd Østdanmark 2026

Sags ID: EMN-2025-09680

Dok ID: 13064713

Resumé

Sagen vedrører etableringen af et Udsatteråd i Region Østdanmark. Region Sjælland og Region Hovedstaden har begge haft et Udsatteråd, som har haft til formål at bidrage med viden om socialt udsatte borgere i forhold til relevante politiske og administrative processer.

Udsatterådene i de to regioner har haft forskellige arbejdsform og organisering.

Administrationen forelægger med denne sag forslag til, hvordan et Udsatteråd i Region Østdanmark kan være organiseret.

Indstilling

Administrationen indstiller, at

1. forslag til kommissorium for Udsatterådet godkendes
2. den politiske kobling til Udsatterådet besluttet, jf. model a, b eller c nedenfor
3. der afsættes 150.000 kr. årligt til rådets arbejde

Sagen afgøres af det forberedende regionsråd.

Sagsfremstilling

I første kvartal af 2026 har Udsatterådene i Region Sjælland og Region Hovedstaden sammen formuleret anbefalinger til, hvordan et Udsatteråd skal organiseres i Region Østdanmark. Anbefalingerne er *vedlagt* som bilag.

På baggrund af anbefalingerne og erfaringerne fra arbejdet i de to Udsatteråd forelægger administrationen forslag til organisering af Udsatterådet. Forslag til kommissorium er *vedlagt* som bilag.

Udsatterådet i Region Østdanmark

Formålet med Udsatterådet i Region Østdanmark er at sikre, at viden om socialt udsatte menneskers behov inddrages i politiske og administrative processer og beslutninger i regionen, mhp. at socialt udsatte mennesker oplever lige adgang til og udbytte af det regionale sundhedsvæsen.

Socialt udsatte mennesker forstås i denne sammenhæng som mennesker, der har svære sociale problemer som følge af fx sindslidelse, rusmiddelforbrug, hjemløshed, sexarbejde mv. Udsatterådet sekretariatsbetjenes af administrationen i Region Østdanmark.

Sammensætning

Udsatterrådet sammensættes af 17 repræsentanter for brugerorganisationer, civilsamfundsorganisationer og regionale aktører, der repræsenterer og arbejder med socialt udsatte borgere, og hvis virke er forankret i Region Østdanmark. Der kan også sidde regionsrådspolitikere i Udsatterrådet, hvis Regionsrådet beslutter det.

Udsatterrådet skal sammensættes, så der i videst muligt omfang sikres repræsentation fra hele Region Østdanmark. Organisationer, der er repræsenteret flere steder i Region Østdanmark, vil blive bedt om at udpege en repræsentant fra et område uden for København.

Følgende brugerorganisationer udpeger et medlem hver:

- SAND - De hjemløses landsorganisation
- Brugernes Akademi (brugerorganisation for stofbrugere)
- Maskine Maskine Amager (brugerdrevet værksted for mennesker med psykisk sygdom)
- Psykinfo (regionalt kompetencecenter som arbejder med afstigmatisering, peerstøtte og brugerinddragelse af mennesker med psykisk sygdom)
- Landsforeningen Spor (brugerorganisation for voksne med senfølger af seksuelle overgreb i barndom og ungdom)
- SIND – landsforening for psykisk sundhed

Følgende civilsamfundsorganisationer udpeger et medlem hver:

- Social Drive Out (KFUM's udkørende sociale hjælp i udkantsområder)
- Værestedet Perronen i Nykøbing Falster
- Kirkens Korshær varmestue Kafé Klaus i Roskilde
- WeShelter (driver herberger, væresteder og sociale aktiviteter for personer i svær udsathed)
- Mændenes Hjem (tilbyder social- og sundhedsfaglige ydelser til personer i svær udsathed)
- Røde Kors (National afdeling)
- Stenbroens Jurister (yder retshjælp for hjemløse, stofafhængige og særligt udsatte)

Følgende regionale aktører er repræsenteret med et medlem hver:

- Socialsygeplejerskerne i Region Østdanmark – somatikken
- Socialsygeplejerskerne i Region Østdanmark – psykiatrien
- Fusionsklinikken i Region Sjælland
- Flexklinikken på Bispebjerg Hospital

Politisk kobling til Udsatterrådet

Koblingen mellem Udsatterrådet og det politiske niveau i regionen er central for rådets muligheder for at leve op til sit formål og bidrage med viden om socialt udsatte menneskers behov i politiske beslutninger i regionen.

De to nuværende udsatteråd i hhv. Region Sjælland og Hovedstaden har haft forskellige modeller for kobling til det politiske niveau. I begge regioner er der en oplevelse af, at udsatterådenes kobling til det politiske niveau har været gavnlig for udsatterådenes arbejde.

I Region Sjælland har der siddet fem medlemmer fra Regionsrådet i Udsatterådet (ud af 15 medlemmer), og formanden for Udsatterådet har også været regionspolitiker. Dette har bidraget til, at Udsatterådet har været løbende orienteret om Regionsrådets arbejde og politik, og Udsatterådet har samtidig haft en direkte kontakt til Regionsrådet.

I Region Hovedstaden har der ikke været politisk deltagelse i Udsatterådet. Udsatterådet har vægtet politisk uafhængighed højt og har oplevet, at det har givet gode muligheder for at adressere sager og få politisk lydhørhed. Udsatterådet har holdt årlige temamøder med regionspolitikere, halvårslige møder med regionsrådsformanden og udvalgsformænd og har derudover sendt spørgsmål og forslag direkte til politiske udvalg og regionsrådsmedlemmer.

I den nye politiske struktur i Region Østdanmark vil det være vigtigt for et udsatteråd at have kobling til både Regionsrådet og de seks sundhedsråd, blandt andet for at understøtte Udsatterådets arbejde med social udsathed i hele regionen.

Koblingen mellem Udsatterådet og det politiske niveau kan fx ske gennem et af følgende scenarier:

- a) Der udpeges et antal regionsrådsmedlemmer til Udsatterådet.
Fordelen ved denne model er, at de politiske repræsentanter kan få et særligt ansvar for at være bindeled mellem Regionsråd og Udsatteråd. Ulempen kan være, at Udsatterådet ikke i samme omfang vil være uafhængigt og frit stillet til at udtale sig kritisk om regionens opgavevaretagelse. Hvis der udpeges regionsmedlemmer, anbefales det, at der kun udpeges få af hensyn til, at Udsatterådet ikke bliver for stort.
- b) Regionsrådsformanden, 1. og 2. næstformanden samt formanden og næstformanden for de seks sundhedsråd inviteres en gang årligt til at deltage ved et af Udsatterådets møder.
Fordelen ved denne model er, at der sikres kobling til både Regionsråd og sundhedsråd. Ulempen kan være, at det ikke er så tæt og forpligtende en kobling til det politiske niveau som i model a.
- c) Udsatterådet deltager en gang årligt i et møde med hvert af de seks sundhedsråd.
Fordelen ved denne model er, at der sikres en tæt kobling til de lokale sundhedsråd, og at Udsatterådet kommer i dialog med alle medlemmer af det enkelte sundhedsråd med mulighed for fx at drøfte lokale, tværsektorielle problemstillinger. Ulempen kan være, at der ikke er så tæt kobling til Regionsrådet som i model a og b, samt at modellen kan være mødetung for Udsatterådet, som skal deltage i seks møder årligt udover deres egne fire.

Udover ovenstående er det vigtigt, at der i tilrettelæggelsen af de politiske og administrative arbejdsgange sikres, at både Regionsrådet og sundhedsrådene forpligtes til at involvere Udsatterådet ved behandling af sager af særlig betydning for socialt udsatte.

De to nuværende udsatteråd anbefaler desuden, at der sikres en tæt og forpligtende kobling for rådet til den administrative ledelse i Region Østdanmark.

Økonomi

I Region Østdanmark afsættes der 150.000 kr. årligt til rådets arbejde. Midlerne anvendes til rådets aktiviteter, herunder afholdelse af dialogmøder og andre arrangementer samt til transportgodtgørelse og forplejning i forbindelse med møderne.

Udgifterne afholdes af den samlede bevilling til Udsatterådet i Region Østdanmark, som består af de hidtidige bevillinger i Region Sjælland og Region Hovedstaden.

Tidligere beslutninger:

Udvalg: Forberedende Forretningsudvalg Region Østdanmark **Dato:** 22-09-2026

Indstilling 1: Anbefalet.

Socialistisk Folkeparti stiller ændringsforslag om at model b ændres til "Forretningsudvalget inviteres en gang årligt til at deltage ved et af Udsatterådets møder."

Det Konservative Folkeparti stiller ændringsforslaget om at der til model B tilføjes formandsskabet for det midlertidige Social- og Psykiatriudvalg til deltagerkredsen til det årlige møde.

Formanden foreslog på baggrund af drøftelsen og de fremsatte ændringsforslag i forretningsudvalget, at model B i indstillingspunkt 2 ændres således:

"Forretningsudvalget inviteres en gang årligt til at deltage ved et af Udsatterådets møder. Partier uden for Forretningsudvalget samt formandskabet for underudvalget for psykiatri (i dets funktionsperiode) inviteres til mødet"

Formanden satte forslaget om at ændre model B til afstemning:

Forretningsudvalget var enige om formandens ændringsforslag.

Formanden satte det derved ændrede indstillingspunkt 2 til afstemning.

Et flertal i forretningsudvalget stemte for, idet Enhedslisten stemte imod. Enhedslisten ønskede følgende mindretalsbemærkning tilføjet protokollen: "Enhedslisten stemmer imod, da man ønsker, at der udpeges et antal regionsrådsmedlemmer til Udsatterådet."

Socialistisk Folkeparti stiller ændringsforslag om, at der tilføjes et nyt indstillingspunkt:

"Udsatterådets medlemmer udvælges med afsæt i en bred og offentlig invitation, hvor organisationer mfl. kan tilkendegive deres interesse. På baggrund heraf træffes beslutning om Udsatterådets sammensætning, inden for det aftalte medlemsantal.

Socialistisk Folkeparti trak ændringsforslaget og forretningsudvalget beder i stedet administrationen om at gennemse listen over medlemmer i Udsatterådet.

Indstilling 3: Anbefalet.

Nana Haring (O) deltog som suppleant for Jan Herskov (O).

Fraværende

Jan Herskov	Medlem	(O)
-------------	--------	-----

Bilag

1. Kommissorium for Udsatterrådet i Region Østdanmark (DokID: 13080170 - EMN-2025-09680)
2. Fælles anbefalinger Udsatterråd Region Østdanmark_17.04.26 (DokID: 13061951 - EMN-2025-09680)